

Ik kies voor mijn talent

Een toolbox vol plezier en energie

Leef je in het hier en nu, neem je de dagen zoals ze komen en ben je de baas over je eigen agenda? Krijg je energie van onverwachte veranderingen? Misschien ben je dan wel een 'momentgenieter'. Geeft het je voldoening om voor een ander te zorgen en hem of haar te zien schitteren? Geniet je daar stilletjes achter de schermen van? Dan ben je vast een 'stille helper'. Of zet je je tanden graag in complexe vraagstukken, kun je veel informatie verwerken en zie je snel patronen en structuren? En kun je complexe zaken aan anderen eenvoudig uitleggen? Je zou zomaar een 'ontrafelaar' kunnen zijn.

Momentgenieter, stille helper en ontrafelaar: het zijn drie van de 39 talenten die te ontdekken vallen in de **Toolbox: Ik kies voor mijn talent**.

Ans Grotendorst *

De toolbox is het resultaat van honderden gesprekken die de auteurs de afgelopen jaren met mensen over hun talenten hebben gevoerd. De inhoud bouwt voort op het boek van Luk Dewulf *Ik kies voor mijn talent (2012)* en is onder meer geïnspireerd door de StrengthsFinder van Buckingham en Clifton, in Nederland populair geworden onder de titel *Ontdek je sterke punten (2010)*. Veel mensen hebben de sterke-punten-test al eens gedaan en die benut in hun werk, studie en dagelijks leven. Dewulf en Beschuyt merkten in hun praktijk keer op keer hoe krachtig de uitwerking is van het denken vanuit talent – maar ook dat de labels en beschrijvingen van de sterke punten soms als een beetje abstract werden ervaren. Zij bedachten in de loop der tijd aansprekender naamgevingen. In de intro noemde ik er al drie. Nog een paar: bruggenbouwer, creatieve maker, kennispons, planmaker, sfeervoeler, zichtbare presteerder. Je wordt al vrolijk als je het leest.

■ Inhoud en gebruik van de toolbox

De toolbox is een kloeki doos, met 3 x 39 kleine talentenkaartjes, 34 grote kaarten met werkvormen en een boekje met toelichting en tips. Op elk groen kaartje staat een talent en een definitie ervan. Bij elk talentenkaartje hoort een blauw kaartje, met beknopte beschrijving van de context waarin het talent tot zijn recht komt, en een oranje kaartje met 'hefboomvaardigheden' (zie hiernaast).

BESCHRIJVING ONTRAFELAAR

Ik zet graag mijn tanden in complexe vraagstukken. Ik kan veel informatie verwerken en zie makkelijk patronen in complexiteit. Ik heb snel inzicht in oorzaak-gevolg-relaties. De structuren die ik zie kan ik moeiteloos doorgeven aan anderen, door complexe zaken eenvoudig uit te leggen.

CONTEXT ONTRAFELAAR

Zoek naar een omgeving waarin er voldoende complexe vraagstukken zijn, waarin structuur nodig is en waarin er ruimte en aandacht is voor de analyse. Het is ook een omgeving waarin je mensen die structuur nodig hebben kunt helpen door hen die ondersteuning te bieden.

HEFBOOMVAARDIGHEDEN ONTRAFELAAR

Blijf niet eindeloos onderzoeken en analyseren. Leer de tijd, waarin je met een probleem bezig wilt zijn, af te bakenen en kom dan tot een besluit. Niet alles zit logisch in elkaar. Als iemand met een oplossing komt die nog niet helemaal onderbouwd is, gooi het dan niet weg. Er kan iets waardevols in zitten.

In de volgende paragrafen licht ik de begrippen toe. De werkvormen bieden de gebruiker tal van mogelijkheden om met de kaartjes aan het werk te gaan.

Het is de bedoeling om samen met anderen aan de slag te gaan: met een collega, een coach, een team, of met studenten die je begeleidt.

■ Wat is talent?

Iedereen wordt geboren met talent. We gebruiken onze talenten vaak niet of maar ten dele, omdat we ons niet bewust zijn van de talenten die we hebben. Dat is wel te begrijpen, want talent wordt zichtbaar in activiteiten die ons moeiteloos afgaan en die ons energie opleveren. Dus voor onszelf is een talent niet zo spectaculair: het maakt deel uit van ons natuurlijk patroon van denken en handelen. Bij anderen zien we wél talenten, het lijkt of ze bijzondere dingen kunnen. En dat vinden anderen weer van ons. ‘Talent is relationeel’, zeggen de auteurs. ‘Talent bestaat alleen als iemand het ziet.’

■ Verschil tussen talent en passie

Passie en talent zijn twee verschillende begrippen, die wel sterk met elkaar verbonden zijn. Passie ontstaat wanneer talent en drijfveren samenkomen. Het gaat om activiteiten waarvoor je talent hebt én waarvoor je bijzonder gemotiveerd bent. Dan kan flow ontstaan: je gaat zó op in wat je doet, dat de tijd vliegt. Je krijgt energie van wat je doet. Tijd kan echter ook een last zijn: als je in stress bent kom je tijd te kort, het is voortdurend racen tegen de klok. Als je je verveelt gaat de tijd daarentegen traag. In deze situatie verlies je energie.

AGENDA-OEFENING

Werkvorm

De manier waarop je tijd ervaart is heel bijzonder. Je kunt ‘in de tijd zitten’ en de tijd niet voelen. Maar je kunt ook ‘buiten de tijd staan’ en veel hinder van de tijd ondervinden, zeker als die te traag of te snel gaat. De momenten waarop je je niet bewust bent van de tijd zijn de momenten waarop je je talenten inzet. Het zijn, met andere woorden, de momenten waarop je helemaal jezelf bent. Vanuit het perspectief ‘tijd’ naar je werk of leven kijken is boeiend, omdat het je veel informatie oplevert over de momenten waarop je je talenten inzet.

Hoe werkt het?

We onderzoeken wanneer je in de laatste week je talenten hebt ingezet en dus de tijd niet voelde, en wanneer de tijd je hinderde.

1. Neem je agenda of maak een schema van je tijdsbesteding tijdens de afgelopen week. Neem ook de vrijetijdsactiviteiten op in het overzicht.
2. De momenten waarop je het gevoel had dat de tijd te snel ging, kleur je rood. Dat zijn de momenten waarop je je moest haasten, stress had of moest racen tegen de klok.
3. De momenten waarop de tijd je hinderde omdat de uren te traag gingen, kleur je geel. Dat zijn de momenten waarop je je verveelde, je verschillende keren naar de klok keek of het werk maar langzaam vorderde.
4. De momenten waarop je je niet bewust was van de tijd omdat je zo opging in wat je aan het doen was, kleur je groen. Dat zijn de momenten waarop de tijd voorbij vloog.
5. Probeer te achterhalen welke talenten je tijdens de groene momenten hebt ingezet. Wat gaf je energie, voldoening of plezier?
6. Bekijk nu de rode en gele momenten. Bedenk een aantal scenario’s waarbij je hetzelfde resultaat kunt behalen, maar vanuit je talenten. Met andere woorden: scenario’s die van de rode of gele momenten groene maken.

Ik kies voor mijn talent. Toolbox
Luk Dewulf en Peter Beschuyt
2012, Uitgeverij Lannoo Campus,
ISBN 978 94 014 0318 4
€ 49,99

Ik kies voor mijn talent.
Toolbox voor jong talent
Luk Dewulf, Peter Beschuyt en Els Pronk
2012, Uitgeverij Lannoo Campus,
ISBN 978 94 014 0319 1
€ 49,99

■ Verschil tussen talent en competentie

Het begrip 'competentie' is enigszins beladen geworden de afgelopen jaren. Het is een container waar veel verschillende definities in terecht zijn gekomen. De een zegt dat een competentie een kunstje is, een vaardigheid zonder kennis. Een ander beweert dat competentiegericht leren hetzelfde is als 'het nieuwe leren'. Om van de spraakverwarring af te zijn is de introductie van het begrip 'talent' een snelle oplossing. Talent is echter niet hetzelfde als competentie.

Een competentie is een bekwaamheid (kennis+vaardigheid+houding), beschreven als gedrag dat wordt verwacht in een bepaalde context. Een bekwaamheid valt te leren. Er is tegelijk ook sprake van een talent als het uitvoeren als vanzelf gaat en voldoening en energie oplevert. Met het oog op loopbaanontwikkeling en carrièrekeuze is dit een belangrijk onderscheid!

■ Hefboomvaardigheden

In stress-situaties lopen we het risico onze talenten te overdrijven. Het klinkt misschien vreemd, maar onder druk wordt een talent groter. Dat kan problemen opleveren en dan is het handig om te beschikken over hefboomvaardigheden: vaardigheden die je helpen om onder druk effectief te blijven functioneren en niet 'door te schieten' in waar je goed in bent. In de toolbox is voor elk talent een kaartje opgenomen met hefboomvaardigheden. Handig om ze te kennen én te trainen.

■ Toolbox voor jong talent

Er is ook een toolbox ontwikkeld voor jong talent. Het is een praktisch instrument voor iedereen die met kinderen omgaat en hen wil helpen bij het ontdekken, inzetten en versterken van hun talenten: onderwijsassistenten, begeleiders in de naschoolse opvang, ouders. De opzet is vergelijkbaar met bovenbeschreven toolbox. De toelichting en de werkvormen zijn aangepast aan het niveau en de belangstelling van kinderen. Een mooie toelichting, mét filmpje, is te vinden op website http://www.grootsklein.nl/?page_id=572

Literatuurreferenties

- Marcus Buckingham en Donald Clifton: Ontdek je sterke punten. Uitgeverij Spectrum, 11e druk, 2010
- Luk Dewulf: Ik kies voor mijn talent. Uitgeverij Scriptum, 7e druk, 2012

* **Ans Grotendorst** is partner van Kessels & Smit, ondernemer van Maliebaan45 en redacteur van *Onderwijs & gezondheidszorg*. www.kessels-smit.com en www.maliebaan45.com.
Twitter: @angarant

COLUMN

Tijd van leven

Er zijn veel dagen waarop ik niet nadenk over de zin van het leven. Dat is mooi. Dan is het leven er zoals de tijd er is. Die hoeft je niet vooruit te helpen. Daar heb je geen werk aan. Die gaat vanzelf..., denk ik. Maar misschien 'gaat' de tijd wel helemaal niet en 'ga ik door de tijd'; het gevoel dat je kent van elkaar passerende treinen. Wie beweegt er, de tijd of ik? Er staat wel een vraagteken achter de vorige zin, maar ik hoeft niet elke vraag te beantwoorden. Nu ik er over nadenk weet ik zelfs eigenlijk helemaal niet precies wat tijd is. Probeer tijd maar eens te definiëren. Ga ik niet over nadenken, want de definitie staat in het woordenboek: 'grootheid van de voortgang en opeenvolging van de gebeurtenissen als een ononderbroken stroom'. Daar kun je even mee vooruit. Als je denkt dat dat een afdoende antwoord is, kom je mooi bedrogen uit. Zo'n definitie levert vooral vragen op. En de grootste vraag is bij wie je moet zijn voor de juiste antwoorden.

Tijd is dus iets (ook al zo'n raar woord in dit verband) dat volgens deze definitie niet bestaat zonder 'voortgang en opeenvolging van de gebeurtenissen als een ononderbroken stroom'. En wat als die voortgang en opeenvolging er bijvoorbeeld een paar tellen mee ophouden, dus even onderbroken worden, en als de tijd even stil staat, is er dan geen tijd? Zijn nog best moeilijke vragen, want 'een paar tellen' is zelf natuurlijk ook 'een beetje tijd'. Dit quasi filosofische gedoe levert inderdaad vragen op. Kan de tijd momenten (ook tijd) bevatten waarop hij zelf niet bestaat? En zijn er eigenlijk wel momenten waarop er geen voortgang en opeenvolging van gebeurtenissen is? Anders gezegd: er gebeurt toch altijd wel iets. 'Er gebeurt toch nooit niets', waar heb je het in Godsnaam over? Ook een goede vraag, maar de ene zin lokt als vanzelf de andere uit. Dit verhaal schrijft zichzelf. Het is eigenlijk het resultaat van een 'voortgang en opeenvolging van gedachten als een ononderbroken stroom'.

Zo, nou heb ik mezelf genoeg in de nesten gewerkt. Mooi dat ik goed kan leven met onbeantwoorde vragen, want mijn tijd van leven is beperkt. Daar sta ik trouwens liever niet zo lang bij stil.

Jos Lindeman